

Nr 16.

Av herr **Holmbäck**, om anslag till bokbindning och konservering av arkivalier vid landsarkiven.

I skrivelse till riksarkivet rörande landsarkivets i Uppsala anslagsbehov för budgetåret 1939/1940 den 13 juli 1938 anförde landsarkivarien därstädes beträffande anslaget *Landsarkiven m. m.: Bokbindning och konservering av arkivalier* följande.

Alltsedan dyrtidstilläggens tillkomst hade från VIII. huvudtitelns anslag till dyrtidstillägg sådant tillägg utgått å de vid landsarkivet för arkivaliekonservering anställda bokbindarnes, från ovannämnda anslag utgående avlöning. Landsarkivarien hade vid åtskilliga tillfällen hemställt om sådan ökning av ovannämnda anslag, att bokbindarnes hela avlöning kunde utgå därifrån, dock utan att vinna beaktande. För budgetåret 1937/1938 hade det i bokbindarnes avlöning ingående dyrtidstillägget tillhopa utgjort kronor 1.284:—.

Då den vid 1938 års riksdag antagna löneregleringen för den civila statsförvaltningen innebure att dyrtidstilläggen till större delen inarbetats i avlöningen, torde det vara nödvändigt att förnya framställningen om sådan ökning av ifrågavarande anslag, att bokbindarnes avlöning i sin helhet kunde utgå därifrån. Landsarkivarien framhöll härvid, att denna anslagsökning icke innebure en utgiftsökning, endast en överflyttning från ett anslag till ett annat.

I övrigt hemställde landsarkivarien om en ökning därutöver med dels 360 kronor för att kompensera den utgiftsökning, som blivit en följd av den i samband med det nya löneavtalet inom bokbinderifacket med landsarkivets bokbindare träffade överenskommelsen om nya lönebestämmelser, dels 256 kronor för materialinköp. Hela den av landsarkivarien för landsarkivets i Uppsala begärda anslagsökningen utgjorde 1.900 kronor.

I und. skrivelse den 24 september 1938 förklarade riksarkivet sig finna de av landsarkivarien i Uppsala förebragta skälen vara övertygande samt tillstyrkte bifall till hans äskande. Riksarkivet förordade i nämnda skrivelse tillika en av landsarkivarien i Göteborg begärd höjning av därvarande landsarkivs andel i det här ifrågavarande anslaget med 3.400 kronor.

Statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet har emellertid icke ansett sig kunna tillstyrka den begärda anslagsökningen. Anslaget till *Landsarkiven m. m.: Bokbindning och konservering av arkivalier* upptoges också i årets statsverksproposition till oförändrat belopp.

Enligt statsrådsprotokollet förklarade sig statsrådet jämväl förutsätta att det under VIII. huvudtitelns uppförda dyrtidstilläggsanslaget icke tages i anspråk för dyrtidstillägg åt landsarkivens bokbindare.

För landsarkivets i Uppsala vidkommande har härigenom, då ersättning för nu liksom tidigare till dess bokbindare utgående dyrtidstillägg icke givits för nästa budgetår, obestriddigen uppkommit en betydande reell anslagsminskning. Huruvida detta förhållande uppmärksammats vid ärendets behandling hos K. Maj:t upplyses icke av statsrådsprotokollet. I varje fall har en för landsarkivet och dess möjlighet att efter den 1 juli detta år fortsätta sin betydelsefulla konserveringsverksamhet högeligen prekär situation uppkommit.

Vid landsarkivet äro anställda tre bokbindare. Landsarkivets andel i det här ifrågavarande anslaget utgör för innevarande budgetår 11.700 kronor. Därav utgår, sedan pensionsavgifter avdragits, 9.555 kronor till bokbindarnes avlöning, varefter till inköp av konserverings- och bindningsmaterialier, verktyg m. m. sålunda återstår 2.145 kronor.

För instundande budgetår åter bleve, därest ersättning för bokbindarnes bortfallande dyrtidstillägg — innevarande budgetår 1.452 kronor — icke erhålles, allenast 693 kronor disponibla för materialieinköp o. dyl. Hur otillräckligt sistnämnda belopp för ändamålet är, torde bäst framgå därav, att landsarkivet under innevarande budgetår allaredan för sin konserveringsverksamhet inköpt — förutom diverse, mindre materialartiklar — utlagningspapper (från riksbankens pappersbruk) kr. 375:—, japanpapper kr. 103:35, cellit kr. 131:32, lagningsslöja kr. 480:47 samt skinn kr. 767:90 eller tillhopa kronor 1.858:04.

Då materialkontot icke kan nedbringas utan driftsinskränkning, blir följden att landsarkivet nödgas under instundande budgetår antingen avskeda en av sina bokbindare eller också företaga långvariga tvångspermitteringar av samtliga.

Det är givetvis ur såväl de anställdas som institutionens synpunkt att högt beklaga, därest sådana åtgärder behöva vidtagas. I fråga om de anställda, oförvitliga och i sitt fack synnerligen skickliga arbetarne, av vilka en varit anställd i nära 16, en i mer än 9 och en i inemot 4 år, torde ett dylikt förfarande knappast stå i enlighet med de grundsatser staten eljest tillämpar. Staten söker ju annars genom pensionsmöjligheter m. m. skaffa sina arbetare nödig trygghet i anställningen. För institutionen åter innebär ett avskedande av en i konserveringstekniken välförfaren bokbindare en stor förlust, då hans först efter en rätt betydande anställningstid vunna fulla skicklighet för den speciella konserveringsuppgiften därmed går förlorad för institutionen. En tvångspermittering åter medför givetvis risk att samtliga de anställda söka sig bort från institutionen och vållar alltid ett avbrott i den för landsarkivets möjlighet att tillhandahålla sitt ständigt växande forskar-

klientel begärda arkivalier liksom för dessas bevarande åt framtiden så oundgängliga konserveringsverksamheten.

De här anförda skälen synas mig ådagalägga nödvändigheten att landsarkivet i Uppsala erhåller möjlighet att uppehålla sin konserveringsverksamhet i dess nuvarande omfattning. Då härför kräves att landsarkivet erhåller kompensation för den genom dyrtidstilläggens bortfallande eljes vållade anslagsminskningen med ett belopp motsvarande det för innevarande budgetår till bokbindarne utgående dyrtidstillägget eller 1.452 kronor, vilket belopp torde böra avrundas till 1.500 kronor, får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att under VIII. huvudtiteln, *Landsarkiven m. m.: Bokbindning och konservering av arkivalier* för budgetåret 1939/1940 anvisa ett anslag av 35.400 kronor.

Stockholm den 16 jan. 1939.

Åke Holmbäck.
